

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Téma: Terorismus jako celosvětový problém

VY_32_INOVACE_429

Autor:	Mgr. Lenka Jorová
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.1072
Ročník:	2.
Obor vzdělávání:	Cestovní ruch
Vzdělávací oblast:	Přírodovědné vzdělávání
Tematická oblast:	Člověk a životní prostředí
Vytvořeno dne:	říjen 2012
Anotace:	<p>Žáci charakterizují terorismus jako hrozbu pro celý svět, chápou jeho nebezpečnost, znají prostředky terorismu a jeho různé podoby, vybrané teroristické skupiny a jejich cíle.</p> <p>Po prostudování prezentace a splnění doplňujících úkolů žáci rozumí hrozbě, kterou terorismus představuje.</p>

Terorismus

- Plánované, promyšlené násilí zaměřené proti nezúčastněným osobám sloužící k dosažení vytýčených požadavků a cílů a k vyvolání strachu a nejistoty u veřejnosti či svržení zavedeného řádu ve společnosti
- Někdy označován jako válečný zločin v době míru
- Jako definici terorismu lze použít i staré čínské přísloví „*Zabiješ jednoho a postrašíš deset tisíc.*“
- „*Terorismus je propočítané použití násilí a hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle. Terorismus zahrnuje i kriminální zločiny, jež jsou ve své podstatě symbolické a jsou cestou k dosažení jiných cílů, než na které jsou zaměřeny.*“ (definice terorismu v USA jako nejčastějšího cíle teroristických útoků)

Prostředky terorismu

- Atentáty
 - Bombové útoky
 - Sebevražedné bombové útoky
 - Únosy osob
 - Únosy dopravních prostředků
 - Vydírání
-
- Terorismus je hodnocen jako válečný zločin – motivací není zabíjet, ale měnit politickou situaci

Mezníky terorismu

- Terorismus zanechal kruté rány v celých dějinách lidstva
- Stěžejní jsou dva dějinné mezníky:
 - 5. září 1972 velké krveprolití 11 izraelských sportovců na letní olympiádě v Mnichově arabskými teroristy
 - 11. září 2001 útok unesenými dopravními letadly na Světové obchodní centrum v New Yorku

Terorismus dnes

- Od 11. září 2001 se jako nejnebezpečnější podoba terorismu jeví islámsko-fundamentalistická ideologie a její vykonavatelé militantní islámští radikálové
- Militantní islámští radikálové
 - ignorují veškeré hranice, překračují je mílovými kroky
 - neznají žádné hranice ani tabu
 - jediný smysl spatřují v krutosti a zabíjení
 - odmítají jakékoli hodnoty a pravidla euroatlantické civilizace
 - prosazují a jako jediné správné vidí uspořádání společnosti na islámských základech

Terorismus dnes

- Po událostech z 11. září 2001 došlo k přetvoření definic terorismu v mnoha státech světa, např. i EU upravila své dokumenty
- Rada EU vymezila terorismus 27. 12. 2001 zevrubně společně s opatřeními v boji proti terorismu
 - teroristický skutek = množina vyjmenovaných činů, které mohou svou podstatou nebo kontextem vážně ohrozit chod konkrétního státu nebo mezinárodní organizace

Rada EU o terorismu

- Jedná se o skutky, které byly spáchány s úmyslem:
 - vážně zastrašit obyvatelstvo
 - nenáležitě přimět vládu, mezinárodní organizaci ke konání či nekonání konkrétních kroků
 - vážně destabilizovat či zničit základní politické, ústavní, hospodářské nebo sociální struktury a to:
 - útokem na lidské životy
 - útoky na psychickou integritu
 - únosy, braním rukojmí
 - destrukce vládních a veřejných zařízení, dopravních systémů, veřejných i soukromých míst ohrožující lidské životy a mající vážné ekonomické důsledky
 - obsazování dopravních prostředků
 - výroba, držení, obstarávání, příprava zbraní nebo výbušnin
 - zakládání požárů, výbuchů
 - přerušování dodávek vody, elektřiny a jiných zdrojů
 - výhružkami spáchání uvedených skutků
 - vedením teroristické skupiny
 - účastí v teroristické skupině

Typologie terorismu

- Terorismus je možné dělit podle různých hledisek
- Například podle:
 - motivace
 - aktérů
 - rozsahu
 - způsobu provádění akcí
 - atd.
- S terorismem souvisí i další negativní jednání a chování (prodej drog pro získání financí, obchod se zbraněmi)

Typologie terorismu podle motivace

- Kriminální terorismus
 - smyslem je získání osobních výhod
- Patologický terorismus
 - význam spočívá v psychickém sebeuspokojení
- Politický terorismus
 - činy pocházející z kolektivních pohnutek bez cíle získat osobní výhody
 - ultralevicový terorismus
 - ultrapravicový terorismus
 - etnický terorismus
 - náboženský terorismus
 - environmentální terorismus
 - vigilanstický terorismus (jde o právo a pořádek, který není vláda schopna zajistit vlastní mocí)
 - single-issue terorismus – proti potratům

Teroristická skupina

- Systematicky utvořená skupina dvou a více osob vytvořená pro delší časový úsek
- Nejedná se o náhodné, nárazové spolčení
- Např. ETA, IRA, Al-káida

ETA

- Ozbrojená baskická nacionalistická separatistická organizace
- Násilím se snaží vytvořit nezávislý socialistický stát Baskicko (na území Španělska a Francie)
- Založena v roce 1959
- Snaží se o:
 - získání práva na vytvoření svého státu
 - uznání obyvatel Baskicka jako jediných, kdo rozhodují o svém území
 - amnestii všem členům organizace
 - absolutní mír poté, co budou splněny všechny podmínky

Al-káida

- Český překlad = základna
- Militantní islámistická teroristická organizace
- V čele od založení saudskoarabský multimilionář Usáma bin Ládín (zastřelen 2. 5. 2011)
- Usilují o nastolení islámu ve všech státech Arabského poloostrova a šíření víry do jiných zemí
- Za hlavního nepřítele považují USA – drancují zdejší ropného bohatství, snaží se o získání vlivu v oblasti

Terorismus a ČR

- Podle Ministerstva vnitra České republiky je stav připravenosti státu na teroristický útok odpovídající
- Od vzniku ČR k žádnému teroristickému činu na našem území nedošlo, neexistují ani příznaky, které by tomu nasvědčovaly
- Odbor bezpečnostní politiky MVČR má za úkol koordinovat přípravy, vyhodnocovat je, rozpracovávat strategie v boji proti terorismu

Strategie boji proti terorismu 2010-2012

- Dokument vydaný odborem bezpečnostní politiky MVČR
- Zabývá se snížením zranitelnosti ČR
- Cílem je seznámit se základními principy boje proti terorismu v ČR
- Základní principy boje proti terorismu:
 - respektování principů demokracie a ochrany lidských práv
 - spolupráce a sdílení informací mezi zainteresovanými skupinami
 - prohlubování zapojení ČR do mezinárodních aktivit
 - prověřování schopnosti čelit hrozbě terorismu (cvičení)
 - vzdělávání
 - informování veřejnosti

Úkoly

- Vyhledejte informace k následujícím teroristickým činům. Zamyslete se, co mají společného.
 - Madrid 11. 3. 2003
 - Londýn 7. 6. 2005
 - Moskva 29. 3. 2011
- Co stalo 11. září 2001, vyhledejte reportáž z televizních zpráv tohoto dne. Jak následovaly události po sobě. Jaká opatření byla přijata po tomto činu? Byla tento den teroristy unesena i další letadla?
- Zjistěte něco o životě Usámi bin Ládina.

Shrnutí - PAMATUJ !

- Terorismus = promyšlené, politicky motivované násilí s cílem vyvolat strach u veřejnosti
- Prostředky terorismu – bombové útoky, únosy lidí, dopravních prostředků, vydírání
- Teroristické skupiny Al-káida, ETA, IRA
- 11. září 2001 teroristický útok unesenými letadly na Světové obchodní centru v New Yorku

Pojmy

- **Fundamentalismus**
 - konzervativní lpění na původních ideologických základech
- **Extrémismus**
 - krajně radikální, výstřední postoj
- **Separatismus**
 - snaha po oddělení
- **Nacionalismus**
 - politický směr a ideologie vycházející z přesvědčení o výjimečnosti a zpravidla i nadřazenosti vlastního národa
- **Militantní**
 - bojechtivý

Použité zkratky

- ČR – Česká republika
- EU – Evropská unie
- MVČR – Ministerstvo vnitra České republiky
- USA – Spojené státy americké

Použité zdroje

1. HUDGES, J. a kol. *Velká všeobecná obrazová encyklopedie*. 1. vydání. Praha: Svojtka & Co. 1999. ISBN 80-7237-256-4.
2. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2010 [cit. 2012-10-09]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/>
3. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, odbor bezpečnostní politiky. *Strategie boje proti terorismu pro léta 2010 - 2012*. Praha, 2010.
4. Kolektiv autorů. *Slovník cizích slov*. 1. vydání. Praha: Levné knihy, 2006. ISBN 80-7309-347-2
5. Terorismus. *Bezpečnostní informační služba: vnitřní zpravodajská služba České republiky* [online]. [cit. 2012-10-09]. Dostupné z: <http://www.bis.cz/terorismus.html>
6. *Wikipedie: Otevřená encyklopedie* [online]. 2012 [cit. 2012-10-09]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana

Vzhledem k autorským zákonům neobsahuje prezentace obrázky. Pro využití ve výuce doporučuji pro zpestření obrázky doplnit.